

Uvod u okolinsku legislativu EU

Tricia Marcousé

Sva legislativa EU važeća i ona u prijedlogu se može pogledati na slijedećoj web stranici i besplatno “skinuti”:

Ukucajte adresu stranice:

<http://www.europa.eu.int/eur-lex/lex/>

I izaberite jezik koji vam najviše odgovara

Unesite detaljne podatke potrebne za pretragu. Na ovaj način se vrši pretraga do tri preferirana jezika

Prijedlozi za buduće propise su uvijek dostupni na engleskom, francuskom ili njemačkom jeziku, ali mogu biti dostupni i na drugim jezicima (potrebno je vrijeme za njihovo prevođenje)

Važeći su dostupni na svakom jeziku EU. Naći ćete slovenačku verziju, a možda ćete razumjeti i poljsku verziju.

Vrste dokumenata (1): “COM”

- Sve diskusije koje se vode o budućim propisima su dostupni i imaju oznaku u nazivu dokumenta “COM” (communication-komunikacija)
- Nije važno kako je dokument uređen, da li ima formalni izgled i sadrži čak i rokove za sprovođenje, to ne osigurava da će postati zakonom.
- Dokumenti sa oznakom “COM” su slabo organizovani i može ih biti nekoliko sa istim naslovom u istom mjesecu. Pazite na ovaj problem.

Vrste dokumenata (2): “OJ”

- Oznaka “OJ” (“Official Journal” – dnevni zapis odluke donesene u EU.
- Sadrži nove propise, nove prijedloge zakona, izvještaje sastanaka.
- Najbolje je da ih izbjegavate!

Vrste dokumenata (3): Pročišćeni tekst

- Pročišćeni tekst je zapravo verzija propisa sa svim naknadnim amandmanima koji su spojeni u novi dokument
- Ovi dokumenti su dobri.

Vrste dokumenata (4): Aktuelna legislativa

1. Propisi
2. Okvirne direktive
3. Direktive

Glavne tri vrste zakonskih akata:

1. Propisi
2. Okvirne direktive
3. Direktive

Zakonodavstvo EU:

- su zakoni koji se trebaju provoditi u svakoj zemlji EU od datuma koji je naveden u Propisu
- imaju presedan nad državnom legislativom koja se odnosi na ista pitanja
- ne mogu biti zamijenjeni jednostrano od bilo koje zemlje članice EU
- možda postoje određeni izuzeci za određene zemlje članice koji su navedeni u zakonskim propisima

Koriste se zbog dosljednosti

- Pravila za sprovođenje postavljena međunarodnim sporazumom
- Prikupljanje podataka u svrhu izvještavanje prema međunarodnim sporazumima sve zemlje članice moraju napraviti deklaracije na osnovu standardne metodologije
- Kada jedna zemlja članica donese odluku koje će uticati na sve ostale zemlje članice

Primjer je Regulativa (EEC) br. 259/93 o nadzoru i kontroli prevoza otpada unutar, u i izvan EZ

Sve direktive EU:

- su instrukcije za zemlje članice EU o izradi nacionalne legislative koja će zadovoljiti sve zahtjeve Direktive
- svaka zemlja mora napraviti nacionalnu legislativu u skladu sa datumima nevadenim u Direktivi
- mogu postojati različiti načini za postizanje ciljeva što ovisi o tome da li postoji nacionalna legislativa

- Rijetka je praksa (i nepraktična) da se tekst neke Direktive samo prenese u nacionalnu legislativu
- To se može desiti jedino u slučaju nekih vrlo detaljnih direktiva, kao što je npr. Direktiva o prekograničnom prevozu otpada gdje postoje vrlo specifična pravila za svaku zemlju koja se trebaju poštivati i gdje se preporučuje i forma koju trebaju sve zemlje članice koristiti.

Okolinska legislativa EU

13

Okvirne direktive:

- predstavljaju dugoročnu viziju
- postavljaju dugoročne ciljeve
- potavljaju definicije koje će biti korištene u drugim direktivama
- definišu sisteme koje trebaju izraditi sve zemlje članice kako bi ostvarile date ciljeve
- mogu zahtijevati izradu planova i programa od zemalja članica
- rijetko specificiraju metodologije i rezultate

Okolinska legislativa EU

14

Druge direktive postavljaju:

- detaljne ciljeve “ovo je Direktiva za...”
- pravila
- ciljevi
- strukturu izvještavanja
- prekogranične zahtjeve
- rokove za implementaciju

Međutim zapamtite da su one čine neodvojivi set legislative

- Okvirne direktive postavljaju dugoročnu politku
- Kćerka direktive postavljaju prijelazne ciljeve
- Čitajte ih zajedno

Organizacija popisa legislative na web stranici Evrope

15.10 Okoliš

15.10.10 Opće odredbe i programi

15.10.20 Zagađenje i štete

15.10.20.10 Nuklearna sigurnost i radioaktivni otpad

15.10.20.20 Zaštita i upravljanje vodama

15.10.20.30 Monitoring atmosferskog zagađenja

15.10.20.40 Prevencija od zagađivanja bukom

15.10.20.50 Hemikalije, industrijski rizik i
biotehnologija

15.10.30 Prostor , okoliš i prirodni resursi

15.10.30.10 Upravljanje i efikasno korištenje
prostora, okoliš i prirodni resursi

15.10.30.20 Očuvanje divlje flore i faune

15.10.30.30 Upravljanje otpadom i čista tehnologija

15.10.40 Međunarodna saradnja

Važno je pogledati uvodne paragrafe SVIH direktiva kako bi sagledali:

- opće dugoročnih ciljeva
- koji se međunarodni ugovori ili politke EU sprovode kroz određene zakone
- na koje od aktuelnih direktiva će se uticati novim direktivama; gdje postoje veze.

Zatim pročitajte Član 1

- On sadrži svrhu OVE određene Direktive
- On je osnova za zakon: uvodni paragrafi su ciljevi neke politike.

Okvirna direktiva o vodama (2000)

- Ima 78 strana,
- 53 uvodna paragrafa
- Objavljena sa zakašnjenjem: već je postojao veliki broj legislative o kvalitetu i korištenju vode
- Ova Direktiva će vjerovatno zamijeniti mnoge postojeće direktive i pružiti okvir za buduću legislativu koja se odnosi na vodu

Prvim paragrafom se postavlja cilj

“voda nije kao neki drugi komercijani proizvod već je prije nasljedstvo koje se mora zaštititi, braniti i kao takvo tretirati”

EU je odlučna da to i uradi bez obzira na cijenu!

Zaštita:

- kopnenih površinskih voda
- tranzicijske vode (djelimično slana voda na ušću rijeka)
- priobalnih voda (slane vode)
- podzemnih voda

Politike za:

- **prevenciju daljeg propadanja vodenog okoliša**
- **poboljšanje kvaliteta vodenog okoliša**
- **zaštitu i poboljšanje stanja vodenih ekosistema**
- **promociju održivog korištenja voda sa dugoročnom zaštitom vodenih resursa**
- **doprinos umanjenju uticaja od poplava i suša**
- **radikalno smanjenje zagađenja morskog okoliša**
- **postavljanje procesa donošenja odluka na lokalne nivoe u odnosu na lokacije riječnih slivova**

Koncept upravljanja riječnim slivom

1. U bilo kojem riječnom slivu, kiše i otopljeni snijeg teku niz rijeke ili prolaze u podzemne vode i na kraju slijevaju u more.
2. Svi polutanti koji su ispušteni u tlo ili vodu riječnog sliva mogu imati isti tok.
3. Promjene koje su se desilo uzvodno utiču na uslove u slivu nizvodno
4. Vrijeme koje je potrebno da se voda i polutanti kreću kroz sliv ovisi od prirodne geologije bazena i uticaja nastalih od djelovanja čovjeka (rezevoari, uređivanje vodotoka)
5. Lokacija i količina ispuštanja u vodu kojima upravlja čovjek ovise od **okolinske politike**

Okolinska legislativa EU

25

Riječni slivom se mora upravljati kao cijelom jedicom za:

- upravljanje vodenim resursima
- kontrola nad poplavama
- kontrolu zagađivanja i
- ekološki status

Okolinska legislativa EU

26

Implementacija: upravljanje riječnim slivom

- 1. Identificirajte distrikte riječnih slivova u svakoj zemlji**
- 2. Dodijelite podzemne i priobalne vode odgovarajućem distriktu**
- 3. Postavite administrativno tijelo za svaki distrikt za sprovođenje svih članaka Direktive**
- 4. Ako riječni sliv obuhvata više od jedne zemlje onda ga smatrajte međunarodnim riječnim slivom i postavite koordinaciono tijelo**

Upravljanje riječnim slivom

Ciljevi za površinske vode:

1. Prevenzija daljeg propadanja stanja površinskih voda
2. Pобоljšanje stanja svih površinskih voda na “dobro stanje” u okviru 15 godina
3. Progresivno smanjenje zagađenja od prioriternih supstanci i predviđanje emisija i gubitaka prioriternih opasnih supstanci

Upravljanje riječnim slivom

Ciljevi za podzemne vode:

1. Prevencija od daljeg propadanja stanja podzemnih voda
2. Prevencija ili ograničavanje ispuštanja polutanata u podzemne vode: preokrenuti ulazni trend u koncentraciji polutanata
3. Balansiranje između crpljenja i ispuštanja (održivo upravljanje)
4. Postići “dobro” stanje u okviru 15 godina

Šta je “dobro” stanje?

Definisano u Aneksu V

- Površinske vode se klasificiraju kao odlične, dobre, osrednje, slabe i loše.
- Postoji i posebna klasifikacija za:
  - Biološke elemente:
    - hidromorfološke elemente koji podržavaju biološke elemente,
    - hemijske i fizičko-hemijski elementi koji podržavaju biologiju, i
  - Specifične polutante
- Opća klasifikacija je najgora od ove četiri grupe

Ovo ne može biti potpuni sistem klasifikacije

- “Dobra” biološka struktura ovisi od hidromorfologije i hemije
- Očekujete razliku između alkalnih i kiselih voda; između brzaka i sporih rijeka koje teku u ravninama; između toplih i hladnih voda
- Zbog toga se sve površinske vode moraju “okarakterisati” kao i “klasificirati”

Karakterizacija: Aneks II Svako vodeno tijelo mora biti opisano po:

1. kategoriji: rijeka, jezero, prijelazna voda, obalna voda, umjetna površinska voda ili nasilno modificirana površinska voda
2. eko regionu (karta u Direktivi)
3. vrsti: visina, geologija, dubina, površinski dio, utjecajni sliv, salinitet...

Svaka klasifikacija ima svoje definicije

Ovdje su “grubo” navedene:

- **Odlično = isto stanje kao i ono kakvo bi se moglo imati kada ne bi bilo ljudskog djelovanja**
- **Dobar = mali nivo promjene**
- **Srednje = srednji nivoi promjene**
- **Slabo = veća promjena**
- **Loše = teške promjena**

Kada se veće promjene jednom dogode na rijeci (kao što je hidroelektrična shema na Neretvi, ili uređivanje vodotoka kroz Sarajevo), opća klasifikacija vode ne može nikad biti “odličan”, ali bilo koja klasifikacija vode može imati status “dobar” kroz redukciju zagađenja, balans izvlačenja i ispuštanja i ponovno projektiranje kojim bi se napravio prolaz za hranjive tvari i sedimente i rast flore i faune.

Budućnost je:

- “odlično” stanje površinskih voda koje su biološki, hemijski i fizički jednake prirodnim uslovima “netaknutim” od čovjeka
- povezana sa “dobrim” stanjem gdje fizičko stanje može biti bitno sadržajno promijenjeno i gdje su biološko i hemijsko stanje neznatno promijenjeni ali uzrokuje odlazak vrsta i
- vode “odličnog” stanja nisu rijetkost.

Kako se to može ostvariti?

- Plan za upravljanje riječnim slivom identificira uticaje na riječni sliv, tekuće stanje i buduće ciljeve
- Identifikacija mjera kojim se može ponovo ostvariti “dobro” stanje
- Sprovođenje mjera kao što su na primjer:
  - Redukcija u krajnjem ispuštanju
  - Povećanje kapaciteta močvara
  - Veća redukcija specifičnih ispuštanja u određenim područjima riječnog sliva kako bi se zaštitili ovdeni resursi

U dodatku u dvije grupe su u Aneksu X navedena 33 prioriteta polutanata ili grupe polutanata:

1. Prioritetni polutanti: treba smanjiti ispuštanja
2. Prioritetni opasni polutanti: treba eliminisati ispuštanja

Šta to znači za okolinske inspektore i timove koji rade na izdavanju dozvola?

1. Trenutno se okolinskom dozvola postavljaju maksimalna ispuštanja polutanata, postavljena na osnovu nacionalnih graničnih vrijednosti, i također će uključivati i program za minimalizaciju korištenja resursa i emisija
2. Iako PUO dozvoljava tijelu za izdavanje dozvola da postavi strožije uslove za neke ekonomske jedinice nego što su postavljene za druge – općenito postoji želja da industrija bude "jednaka". Isti uslovi za svaku ekonomsku jedinicu iste vrste.

Planovima za riječni sliv i kvalitet zraka će nastati slijedeće promjene:

- U budućnosti će se ovim planovima postaviti maksimum opterećenja od svakog polutanta za svaki medij u specifičnom području
- Opterećenje polutantima treba podijeliti između aktivnosti u cijelom području. Općenito, što je više ekonomskih jedinica vrši ispuštanje u jednom području zajedno, udio ispuštanje od svake jedinice pojedinačno će biti manji
- Neko treba da odredi kako će se napraviti distribucija između postojećih i novih preduzeća.

Okolinska legislativa EU

39

U vezi prioriternih opasnih polutanata:

1. Uprava ekonomske jedinice mora eliminirati njihovu upotrebnu ili ispuštanja.
2. Ovo uključuje prevenciju od “akcidentnih” ispuštanja
3. Sigurnost skladištenja, prevencija od poplava, minimiziranje curenja su suštinski dio okolinske dozvole i inspekcije

Okolinska legislativa EU

40

Ima smisla:

1. Početi prikupljati godišnje podatke o kompanijama koje koriste prioritetne polutante
2. Ubijediti nove kompanije da izbjegavaju procese sa prioritetnim polutantima: upozoriti ih da će uskoro ovi polutanti morati biti eliminirani.